

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมาส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในส่วนภูมิภาค นโยบายการพัฒนาเมืองและชนบทเน้นการกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองหลวงกับจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคให้น้อยลง จากการศึกษาที่กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญของประเทศ อาทิ เช่น การบริหารราชการ การศึกษา การธนาคาร พาณิชยกรรมและตลาดอุตสาหกรรม เป็นต้น จากสาเหตุเหล่านี้จึงทำให้ประชากรอพยพพลั่งไหลเข้ามาประกอบกิจกรรมและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเจริญเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาแรงงาน ปัญหาที่อยู่อาศัยแออัด ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาขาดแคลนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ปัญหาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ รัฐบาลจึงได้มีนโยบายแก้ปัญหาโดยกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ปริมณฑล และภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศให้มากขึ้นโดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรม

แต่เดิมนั้นอุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานครด้านฝั่งตะวันตก จะตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตหนองแขม ต่อมาเมื่อเมืองมีการขยายตัวประชากรมีความต้องการใช้ที่ดินประกอบกิจกรรมและพักอาศัยมากขึ้น ประกอบกับที่ดินในกรุงเทพมหานครมีราคาสูงจึงทำให้ชุมชนมีการขยายตัวออกไปยังพื้นที่ปริมณฑล รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้กระจายตัวออกไปตั้งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น เพื่อเป็นการลดปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งที่ดินสามารถหาได้ง่ายและราคาถูกกว่า จึงได้เกิดมีโรงงานอุตสาหกรรมผุดตัวขึ้นอย่างหนาแน่นในพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสะดวกในการขนส่งใกล้แหล่งตลาดและแรงงาน โดยเฉพาะตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก เช่น ถนนเพชรเกษม บริเวณตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ต่อเนื่องไปถึงตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกัน

เทศบาลตำบลอ้อมน้อย ตั้งอยู่ในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลในปี พ.ศ. 2537 มีพื้นที่ 30.40 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 36,918 คน (พ.ศ.2542) เมื่อปี พ.ศ.2530 มีโรงงานอุตสาหกรรม 213 โรงงาน และในปี พ.ศ.2542 จำนวนโรง

งานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นเป็น 751 โรงงาน และเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ได้ยกฐานะมาจาก สุขาภิบาล ในปี พ.ศ.2542 มีพื้นที่ 12 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีประชากรประมาณ 16,938 คน (พ.ศ. 2542) เมื่อปีพ.ศ. 2530 มีโรงงานอุตสาหกรรม 69 โรงงาน และในปี พ.ศ. 2542 จำนวน โรงงานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นเป็น 271 โรงงาน จากข้อมูลพบว่าเทศบาลตำบลอ้อมน้อยเป็นพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมอย่างหนาแน่นและมีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสูงมาก โดยเฉพาะตามแนวถนนเศรษฐกิจ 1 ที่เชื่อมต่อกับถนนเพชรเกษม และปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมได้ขยายตัวขึ้นไปถึงเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ในอำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม เพิ่มขึ้นทุกปี

จากการที่ชุมชนเทศบาลตำบลอ้อมน้อยและเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ เป็นชุมชนที่มีพื้นที่ ต่อเนื่องกันและอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีความได้เปรียบทางด้านเส้นทางคมนาคมสายหลักที่ตัด ผ่านพื้นที่คือถนนเพชรเกษม ซึ่งสะดวกต่อการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบไปยังเมืองหลวง และ จังหวัดอื่นๆในภูมิภาคของประเทศไทย จึงทำให้เกิดมีโรงงานอุตสาหกรรมผุดขึ้นอย่างมากมาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเป็นอย่างมาก จากเดิมพื้นที่ที่เป็นเกษตรกรรมได้เปลี่ยนเป็น โรงงานอุตสาหกรรม เกิดเป็นแหล่งชุมชนและย่านการค้าพาณิชย์ขึ้น เมืองและชุมชนมีแนวโน้ม ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาชุมชนแออัด เนื่องจากมีการ อพยพของประชากรจากภายนอกเข้ามาอยู่ในพื้นที่ในจำนวนมาก การใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบ ขาด การควบคุมทางด้านการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการขยายตัวของ อุตสาหกรรมปะปนกับบริเวณที่พักอาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้เกิดปัญหามลภาวะและสิ่ง แวดล้อมเป็นพิษ ความไม่เพียงพอของการให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการศึกษาแนวทางที่เหมาะสม ในการหาคัดศักยภาพของ พื้นที่ในการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาครและเทศบาล ตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาที่ตั้งและการกระจายตัวของอุตสาหกรรม และโครงข่ายความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
2. ศึกษาสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมในอนาคตปัญหามลภาวะ และสิ่งแวดล้อมและปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมในพื้นที่ ศึกษา

3. เสนอศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย และ เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและความเจริญเติบโตของเมือง

1.3 ขอบเขตพื้นที่และเนื้อหาการศึกษา

1. พื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีพื้นที่ 30.40 ตารางกิโลเมตร และเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ มีพื้นที่ 12.00 ตารางกิโลเมตร

2. เนื้อหา ศึกษาสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน รวมทั้งปัญหาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการหาศักยภาพเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา

1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐาน เกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง และแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม

2. ศึกษาวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรของพื้นที่ศึกษา

3. ศึกษาลักษณะ ขนาด และรูปแบบการกระจายตัวของอุตสาหกรรมที่สัมพันธ์กับโครงข่ายพื้นฐาน

4. ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างที่ตั้งกับประเภทของอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรม

5. ศึกษาปัญหา วิเคราะห์ศักยภาพ และความได้เปรียบของพื้นที่ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

6. เสนอแนะศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาอุตสาหกรรมของพื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย และเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่

1.5 แหล่งข้อมูล

1.5.1 เอกสารได้แก่ เอกสารทางราชการ กฎหมาย วารสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เช่น

- 1.5.1.1 หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.5.1.2 ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.5.1.3 กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
- 1.5.1.4 สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- 1.5.1.5 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- 1.5.1.6 สำนักงานผังเมือง จังหวัดนครปฐม
- 1.5.1.7 สำนักงานผังเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
- 1.5.1.8 สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครปฐม
- 1.5.1.9 สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรสาคร
- 1.5.1.10 สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดนครปฐม
- 1.5.1.11 สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดสมุทรสาคร
- 1.5.1.12 สำนักงานจังหวัดนครปฐม
- 1.5.1.13 สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร
- 1.5.1.14 สำนักงานเทศบาลตำบลอ้อมน้อย
- 1.5.1.15 สำนักงานเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่

1.5.2 ข้อมูลจากกรมสำรวจภาคสนาม โดยการสังเกตและสอบถาม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมในอนาคต
2. ทราบถึงปัญหาและศักยภาพของการพัฒนาอุตสาหกรรมตลอดจนผลกระทบของอุตสาหกรรมที่มีต่อพื้นที่ศึกษา
3. เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา